

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Szamoskér

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

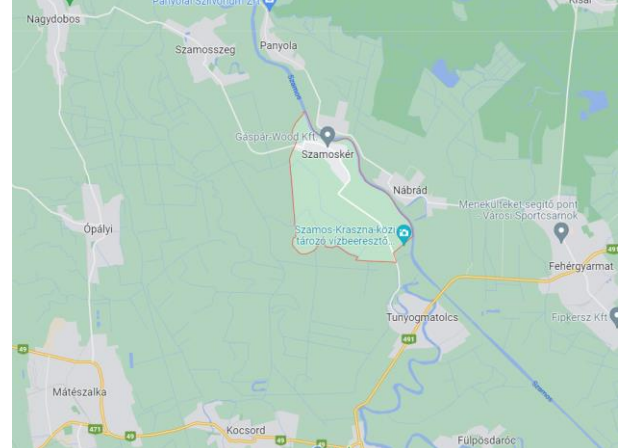


Szamoskér

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

Mátészalkai járás

Szervezet neve:

Dátum: 2022.06.14.

	<p>Terület: 10 km² Lakónépesség: 411 fő Jogállás: Község Járás: Mátészalkai</p> <p>Megye: Szabolcs-Szatmár-Bereg Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN</p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: NEM</p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
	
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép – nincs szegregátum</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Szamoskér	
Megye	Szabolcs-Szatmár-Bereg	
Járás	Mátészalkai	
Programba vonás köre	4	
Szervezet neve		
Lakosságszám (2021)	394	
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	102%	
15 év alattiak aránya (2021)	19,5%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	124%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	18%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	88%	
Lakásszám (2011)	184	
Üres lakások száma (2011)	37	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	0	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	0	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	0	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	28	
Lakások száma (2019)	185	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	156	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	104	jelentősen megnövekedett
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	175	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	112	növekedett
WC nélküli lakások száma (2011)	68	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	7	
Egy szobára jutó lakó (2021)	0,8	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	493703 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	109%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	3250000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	6	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	2	

Tartalomjegyzék

1	A TELEPÜLÉS LEÍRÁSA	4
1.1	A TELEPÜLÉS POZÍCIÓJA.....	4
1.2	A TELEPÜLÉS SZERKEZETÉNEK LEÍRÁSA	7
1.3	LAKHATÁSSAL KAPCSOLATOS FEJLESZTÉSEK.....	9
1.4	AZ ÖNKORMÁNYZAT PERSPEKTÍVÁJA ÉS SZEREPVÁLLALÁSI KÉSZSÉGE A PROGRAMBAN	9
2	A LAKOSSÁG HELYZETE	10
2.1	FOGLALKOZTATOTTSÁG.....	10
2.2	ELÉRHETŐ SZOCIÁLIS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLTATÁSOK.....	11
2.3	SZOCIÁLIS PROBLÉMÁK:	11
3	A LAKÁSÁLLOMÁNY HELYZETE	12
3.1	KÖZMŰSZOLGÁLTATÁSBA BEKAPCSOLT LAKÁSOK	12
3.2	RENDEZETLEN TULAJDONVISZONYOK	12
3.3	SZÍVESSÉGI LAKÁSHASZNÁLAT	12
3.4	LAKÁSOK TÚLZSÚFOLTSÁGA	12
3.5	ELADÓ INGATLANOK SZÁMA	13
4	A LAKHATÁSI BEAVATKOZÁSI TERV	13
4.1	A LAKHATÁSI SZEGÉNYSÉG FŐ PROBLÉMÁI	13
4.2	FŐ BEAVATKOZÁSI IRÁNYOK KIJELÖLÉSE ÉS PRIORIZÁLÁSI SZINTEK LEÍRÁSA	15
4.3	BÉRLAKÁSFEJLESZTÉS BEAVATKOZÁSI TERVE.....	17
5	MELLÉKLET:	20

1 A település leírása

Szamoskér község 2023. január elseje után csatlakozik a Felzárkózó Települések programhoz. A Lakhatási Beavatkozási Terv elkészítéséhez felhasznált dokumentumok, adatbázisok: 2021.05.31-én elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP), KSH adatok, Területi Információs Rendszer (TeIR) adatai. Interjú a település polgármesterével készült.

1.1 A település pozíciója

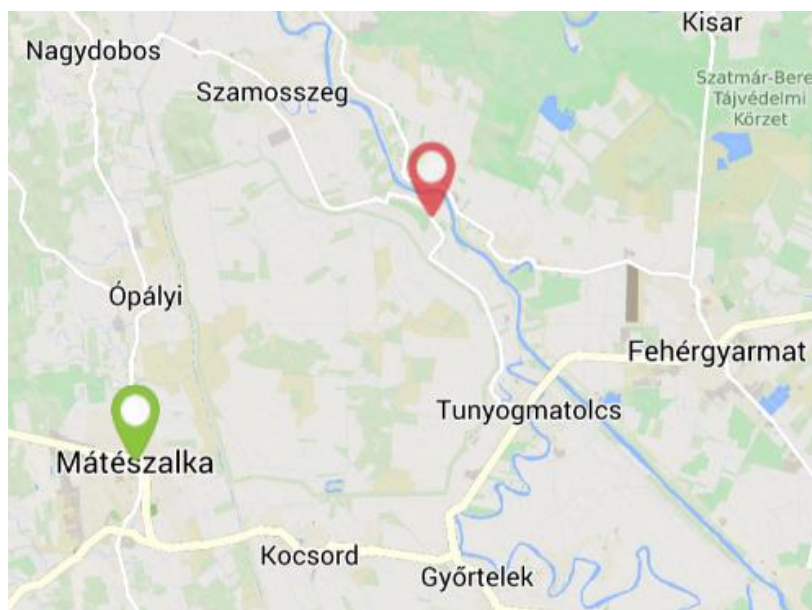
A fejezet tartalma

A település fekvése, távolsága a járásközponttól, megyeszékhelytől, nagyobb munkaerőpiaci központtól, illetve közösségi közlekedés helyzete. Növekvő vagy csökkenő lakosság, el- és bevándorlás mértéke, szegregátumban élők/roma lakosság aránya. Helyi és térségi gazdaság munkaerőfelszívó képessége a célcsoport szempontjából. A településen elérhető szolgáltatások. A célcsoportot érintő, lakhatási és foglalkoztatási szempontból releváns önkormányzati fejlesztések felsorolása az elmúlt időszakban.

1.1.1. Térség pozíciója: távolságok

A Szatmári-síkságon fekszik, a Szamos folyó bal partján, a megyeszékhely Nyíregyházától mintegy 78 kilométerre keletre. A szomszédos települései: észak felől Kérsemjén, kelet felől Nábrád, dél felől Tunyogmatolcs, északnyugat felől pedig Szamosszeg. Csak közúton érhető el, Tunyogmatolcs vagy Szamosszeg érintésével, mindkét irányból a 4120-as úton. Az ország távolabbi részei felől a 491-es főúton közelíthető meg a legegyszerűbben, tunyogmatolcsi letéréssel.

A járásszékhely Mátészalka 21 km-re található, Szamosszeg és Tunyogmatolcs felé is elérhető. Három nagyobb város veszi körül: Mátészalka, Vásárosnamény és Fehérgyarmat, melyet autóval könnyen meg lehet közelíteni (25 km-es távolságok).



1.1.2. Munkaerőpiaci lehetőségek

Helyben az intézmények adnak munkalehetőséget és a közfoglalkozotti státusz (14 fő), valamint a Gáspár Wood Kft. (fűrészáru és raklapgyártás).

A legközelebb a mátészalkai munkalehetőségek elérhetők, amiket céges buszjáratok üzemeltetésével is segítenek a gyárak. Jellemzően a Coloplast, Hoya, Friesland egységeibe dolgoznak munkavállalók.

A településen a munkavállalási korú népesség száma 275 fő, nyilvántartott álláskereső 5%. Foglalkoztatást helyettesítő ellátásban 3 fő részesült 2022. első negyedében, álláskeresési ellátásban 5 fő és 7 fő nem kapott ellátást.

1.1.3. Térségi-, helyi szolgáltatások

Közös Önkormányzati Hivatal van Szamosszeggel, a legtöbb szolgáltatást társulásban végzik.

- Közös orvosi ellátás van Szamosszeggel: hetente 2-szer van háziorvosi ellátás.
- Közös védőnői ellátás van Szamosszeggel: hetente 2-szer van védőnő a településen.
- Gyógyszertár szomszéd településen hetente 1-szer ki is hozzák a településre.
- Közös családsegítő van Szamosszeggel: hetente 2-szer.
- Általános iskola és óvoda a legközelebb Szamosszegen van.
- Helyben családi napközis bölcsőde van
- Mozgóposta látja el a postai feladatokat.

Minden hivatalos ügyintézés és egyéb szolgáltatás Mátészalkán vehető igénybe.

1.1.4. Közlekedés: fő közösségi közlekedés, járatsűrűség, céges buszjáratok

- Buszközlekedés:¹

Szamoskér-Szamosszeg 6,5 km távolságra van egymástól naponta 6 buszjárat jár a két település között, amit átlagosan 9-10 perc alatt tesz meg.

Szamoskér-Mátészalka 24 km távolságra van egymástól, naponta 10 járat van kb. 45 perc alatt teszi meg a távolságot.

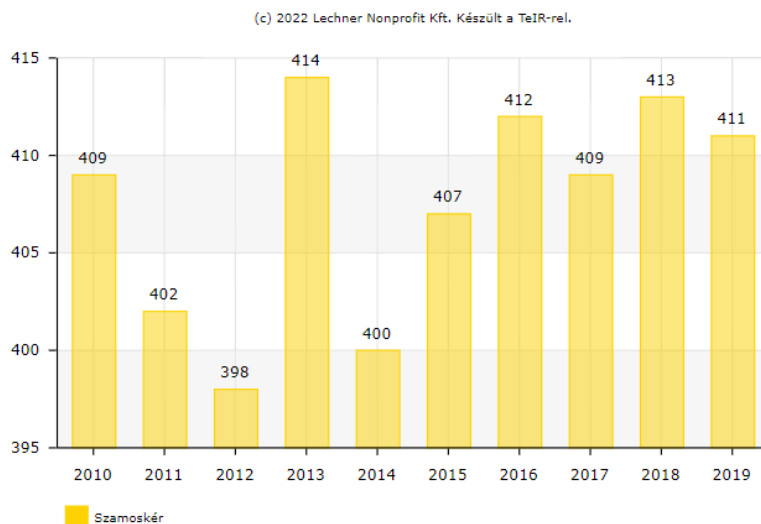
- Vonatközlekedés nincs a településen.

Tunyogmatolcs irányába vezető út minősége rossz.

1.1.5. Társadalmi szerkezet: lakosság/romák száma, demográfiai trendek

Lakónépesség (fő):

¹ <https://menetrend.hu/>, letöltés: 2022.06.24., 18:54.



2021-ben 394 fő volt a lakónépesség száma. A 15 évesnél fiatalabbak aránya növekszik, a 60 éves és idősebb lakosság száma csökken.

2020-ban a belföldi elvándorlások száma 16 odavándorlások száma 18. (+2)

2020-ban az elveszületések száma 3, a halálozások száma 11. (-8)

A 2011-es népszámlálási adatok alapján 26 fő vallotta magát cigány nemzetiségűnek.

A lakosság száma enyhén csökken.

1.1.6. Helyi fejlesztések

Magyar Falu Program keretében ravatalozó felújítás valósult meg és falugondnoki buszt szereztek be.

Uniós forrást az elmúlt időszakban az önkormányzat nem használt fel.²

A fejezet fő következtetései

Következtetések a település...

...térségi pozíciója tekintetében:

- **rossz pozíció: nincsenek helyben munkahelyek és nincsen helyben elegendő szolgáltatás, és a térségi munkaerőpiac és szolgáltatások nehezen érhetőek el, a közlekedési viszonyok kedvezőtlenek, az útviszonyok rosszak, és a közösségi közlekedés nem megfelelő;**
- közepes pozíció: helyben viszonylag elégségesek, illetve a közelben elérhetőek a szolgáltatások, a munkaerőpiac viszont nehezebben érhető el. Ha van is munkahely a közelben, az nem kompatibilis a célcsoport munkavállalási képességeivel;
- jobb pozíció: a munkaerőpiac viszonylag könnyen elérhető, vannak a közelben megfelelő munkahelyek, illetve jó közlekedési kapcsolatokkal rendelkezik a település és a szolgáltatások is elérhetőek.

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- gettósodó település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya nő a településen belül, a nem roma háztartások nagy arányban elköltöznek a településről. A települése lakossága jellemzően stagnál vagy nő;
- billegő település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya egyharmadnál magasabb, de kevesebb, mint a település lakosságának fele. A magasabb státuszú háztartások elköltöznek a településről. A település lakossága jellemzően enyhén csökken;

² https://www.palyazat.gov.hu/tamogatott_projektkereso, letöltés: 2022.06.24., 19:03.

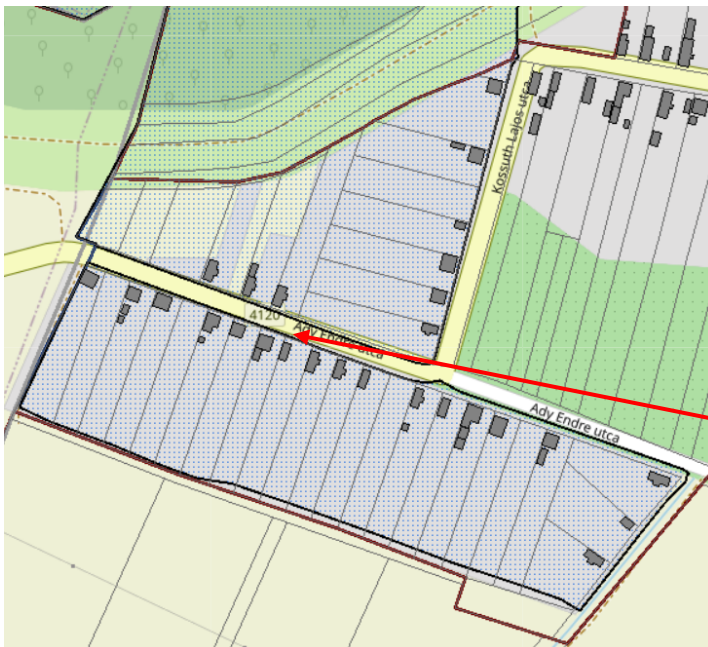
- jobb státuszú, vegyes összetételű település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya alacsonyabb, a nem roma lakosság közül a fiatalok egy része elköltözik a településről. A település lakossága jellemzően csökken.

1.2 A település szerkezetének leírása

A fejezet tartalma

A település központja és a szegregátumok állapota, a szilárd útburkolattal való ellátottság, közművek rendelkezésre állása, a helyi adottságok alapján hol, melyik településrészen vannak a legkritikusabb (külön: árvizes részek) és a fejlesztendő részek. Szegregátumok száma és elhelyezkedése. Van-e a településen elég lakható ingatlan, van-e elég felújítható ingatlan a településen, hogyan alakultak a lakóingatlan adás-vételek az elmúlt években.

1.2.1 Szegregátum, szegregációval veszélyeztetett terület, elhelyezkedése a településen belül

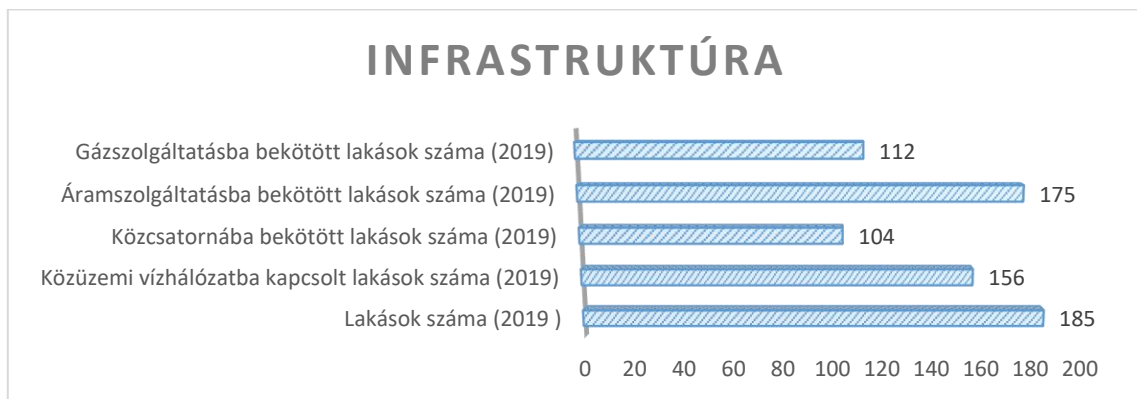


Szamoszeg felől érkeve a településre az Ady utca és a Kossuth Lajos u. kanyarig tartó szakasza alkotja a szegregálódó településrészt. A Lechner adatbázis alapján 27 ingatlan található a lehatárolt részen.



Leromlott állagú, életveszélyes ingatlan nem található.

1.2.2. Település infrastruktúrája



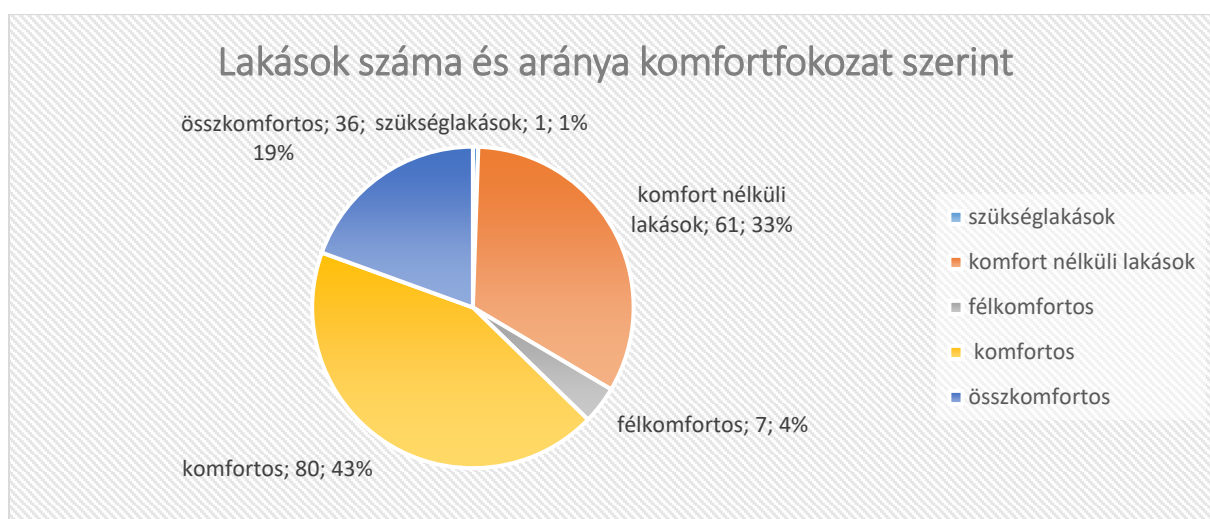
2011-ben 39 lakás volt üres Szamoskéren.

Áramszolgáltatás a lakások 95%-ban biztosított, közüzemi vízhálózatba 84% csatlakoztatott. A 2019-es adatok alapján közcsatornába bekötött lakás 104 volt, de az elmúlt időszakban a TRV ellenőrzései után ez a szám megnövekedett. A települési átlag jellemzi a szegregálódó településrész bekötési arányait is. Néhány házban van csak előrefizetéses villanyóra. Közműkötésekről az önkormányzatnál nem tudnak, az itt élők családoknál nem jellemző.

A szennyvízberuházást az önkormányzat önerőből valósította meg, 2013-ban adták át a hálózatot.

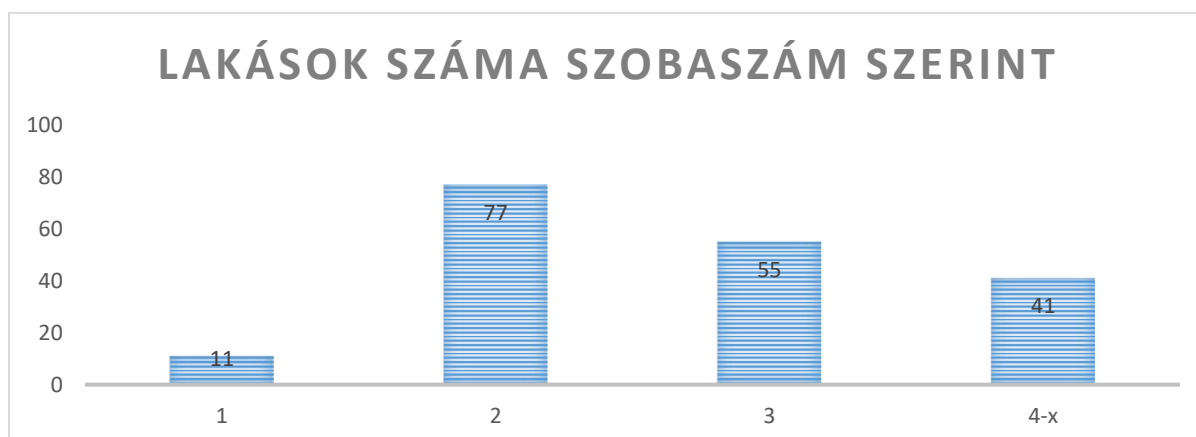
A település mindkét utcája aszfaltozott.

1.2.3. Lakásállomány



Helyi becslések alapján életveszélyes lakóingatlan nincs a településen, rossz állapotú ház is kevés található.

Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya a 2011-es felmérés szerint: 38% (69 db).



A településen lévő 184 lakásból 42% kétszobás, és 52% három és annál több szobás. Csupán a lakások 6%-a egyszobás. Ezek jellemzően az idősebb építésű ingatlanok.

Bérlakásállománya nincs a településnek. Az elmúlt 2-3 évben a CSOK-nak köszönhetően megemelkedett az ingatlanok iránti kereslet, de még ez sem okozta az eladási árak nagyfokú emelkedését.

A fejezet célja, fő következtetései

Következtetés a településre jellemző területi szegregáció jellegének és mértékének tekintetében:

- az egész település szegregátum;
- a településen belül a szegregált részek a település nagyobb részét teszik ki;
- településen belül a szegregált részek a település jelentős hányadát, de kevesebb mint felét teszik ki,;
- településen belül csak kisebb szegregált részek vannak;
- a szegregátum a fő településtesttől távolabb, elkülönült településrészként helyezkedik el;
- **nincs szegregált rész a településen.**

1.3 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések

A fejezet tartalma

A településen történt lakhatással kapcsolatos fejlesztések, amelyeket az elmúlt 10-15 évben valósítottak meg, külön hangsúllyal a 2014-2021 uniós programozási időszak EFOP telepprogramjára, esetleg az előző időszak TÁMOP telepprogramjára. A megvalósított programok eredményei (új, felújított lakások, bérlakások elosztásának módszere: milyen célcsoportoknak, milyen kiválasztással). A lakhatási körülmények javítását célzó szoft programokkal kapcsolatos vélemények feltárása is szükséges.

1.3.1. Helyi lakhatási szegénység enyhítését célzó fejlesztések

Az önkormányzat sem TÁMOP-5.3.6, sem EFOP-2.4.1-es konstrukcióra nem adott be támogatási kérelmet, más a lakhatási szegénység enyhítését célzó beruházás nem történt az elmúlt években. Minden teleknél szennyvíz és gázleállítás biztosított.

A fejezet fő következtetései

A lakhatási szegénység enyhítését célzó fejlesztésekkel kapcsolatos tapasztalatai nincsenek az önkormányzatnak, nem tartják relevánsnak a településen az ilyen irányú fejlesztéseket.

1.4 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban

A fejezet tartalma

Együttműködő, nem együttműködő, mennyire támogatja a településen belüli mobilizációt (szegregátumból kifelé, ha releváns) illetve a településről történő kifelé mobilizáció blokkolásához fűződik-e valamilyen érdeke? (pl. gyerekszám csökkenése a helyi intézmények működése miatt kockázatos, településüzemeltetéshez kapcsolódó közmunka, egyéb függőségi rendszerek)

1.4.1. Önkormányzat hozzáállása

Az önkormányzat alapvetően a bérlakásállomány kialakítását nem támogatja, a magáningatlan fejlesztésben lát esetleg lehetőségeket.

A fejezet fő következtetései

Következtetések az önkormányzat együttműködési készségét illetően:

- a bérlakásfejlesztéseket az önkormányzat alapvetően elutasítja;
- a bérlakásfejlesztésekkel szemben erős fenntartásai vannak (mivel eredendően konfliktusforrást lát benne), de ha kontrollálhatja, hogy hol és kik számára valósul meg, illetve a település egésze számára is látja az előnyét, akkor esetleg érdekeltté tehető benne;
- a bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.

2 A lakosság helyzete

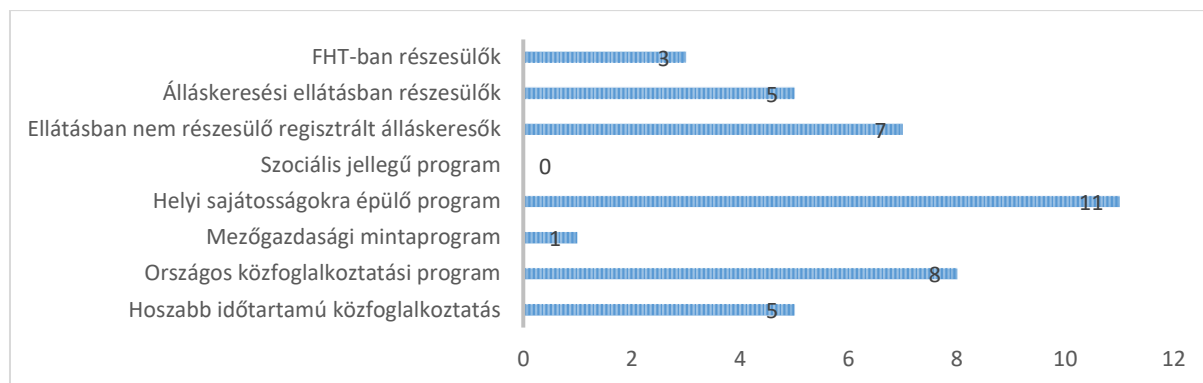
A fejezet tartalma

Foglalkoztatottság és jövedelmek szintje a célcsoport tekintetében: milyen típusú munkákat végeznek (közfoglalkoztatottság, alkalmi/idegymunkák, hetelés, stb.), milyen jövedelemért, ezekben körülbelül hány fő érintett. Legfőbb szociális problémák (élethelyzetek, devianciák, eladósodottság, uzsora, perspektívák, mely szolgáltatásokhoz nem férnek hozzá, nem megfelelő minőségű szolgáltatások). Családok szociális helyzetük szerinti besorolása.

2.1 Foglalkoztatottság

2.1.1. Közfoglalkoztatás

Közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma 2022.01.-04.:³



Jelenleg 14 fő dolgozik közfoglalkoztatottként a településen. A hagyományokhoz híven mezőgazdasággal is foglalkoznak: gyümölcsöse és szántóföldje van az önkormányzatnak.

Helyi sajátosságokra épülő mintaprogramban varrnak és keresztzemes hímzést készítenek (ez a fő profil).

Munkavállalási korú népesség száma 2022. első negyedében 275 fő, melyből 14 fő a regisztrált álláskereső és 24 fő a közfoglalkoztatotti státusz.

2.1.2. Elsődleges munkaerőpiaci helyzet

³ <http://kozfoglalkoztatatas.bm.hu/>, letöltés: 2022.06.24., 19:48.

Helyben az intézmények adnak munkalehetősége és a közfoglalkozotti státusz (lásd fent).

Szamoskéren foglalkoztat a Gáspár Wood Kft.:

Tevékenységük, főként fűrészáru és raklapgyártás nyárfából, belföldi és külföldi szállítással. Szolgáltatásként szorosan kapcsolódik a keletkezett fa hulladék miatt a tűzifa értékesítés kiszállítva a környék lakosai részére. Kisebb bérvágásokat is elvállalnak a lakosság házépítési és felújítási munkáihoz.

A legközelebb a mátészalkai munkalehetőségek elérhetők, amiket céges buszjáratok üzemeltetésével is segítenek a gyárak. Jellemzően a Coloplast, Hoya, Friesland egységeibe dolgoznak munkavállalók.

A településen a munkavállalási korú népesség száma 275 fő, nyilvántartott álláskereső 5%. Foglalkoztatást helyettesítő ellátásban 3 fő részesült 2022. első negyedévében, álláskeresési ellátásban 5 fő és 7 fő nem kapott ellátást.

Naponta ingázók száma 2011-ben 56 fő volt. Ez jelenleg jóval magasabb lehet.

A háztáji gazdálkodásban jellemző az uborka termesztés, ami jelentősen kiegészíti a jövedelmeket, a nehéz munka jövedelmezősége az elmúlt években csökkent.

2.2 Elérhető szociális és egészségügyi szolgáltatások

2.2.1. Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat

A háziorvosi, védőnői és családsegítő ellátás hetente 2-szer vehető igénybe a településen.

2020-ban 18 és 18 éven aluliak száma: 77 fő.

2020-ban halmozottan hátrányos helyzetű gyermek 44 fő volt, hátrányos helyzetű gyermek 0. Védelembe vett gyermek 0 fő, veszélyeztetett kiskorú gyermek 5 fő.

Szünidei étkezést 32 fő igényelt.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 46-an részesültek.

Települési támogatást 38-an kaptak.

2-3 éve volt családból való kiemelés.

2.3 Szociális problémák:

A településen élők legnagyobb problémája az eladósodottság, ami egyrészt banki kölcsönökből származik, illetve közműtarozásokból. Az uzsora helyi elmondás szerint nem jellemző. Családon belüli erőszakról nincs tudomásuk.

A fejezet következtetései az interjú alapján

Családtípus	Családok száma
Teljes nyomorban élő családok: hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal	0

küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	
<u>Minimális önfenntartó képességgel rendelkező családok</u> : megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszhető a család munkaerőpiaci részvétele.	0
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok</u> : viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.	településen élő családok többsége

3 A lakásállomány helyzete

A fejezet tartalma

Épületek állapota, az életveszélyes, illetve kritikus állapotú házak számossága, aránya a településen, illetve a szegregátum(ok)ban. Tulajdonviszonyok elsősorban a segítségre szoruló családok körében (legális tulajdonviszonyok, mennyire jellemző albérlet, uzsora bérlet, szívességi lakáshasználat), ezek mértékének becslése. Lakossűrűségi viszonyok vizsgálata (a statisztikai adatok és a valós helyzet összevetése). Üres ingatlanok, illetve megvásárolható ingatlanok (ház, telek) száma (kapcsolódóan az üres ingatlanok tulajdonosi viszonyai, tehermentesek-e, ténylegesen megvásárolhatók-e).

3.1 Közműszolgáltatásba bekapcsolt lakások

Áramszolgáltatás a lakások 95%-ban biztosított, közüzemi vízhálózatba 84% csatlakoztatott. A 2019-es adatok alapján közcsatornába bekötött lakás 104 volt, de az elmúlt időszakban a TRV ellenőrzései után ez a szám megnövekedett. A települési átlag jellemzi a szegregálódó településrész bekötési arányait is. Néhány házban van csak előrefizetős villanyóra. Közműkikötésekről az önkormányzatnál nem tudnak, az itt élők családoknál nem jellemző.

A szennyvízberuházást az önkormányzat önerőből valósította meg, 2013-ban adták át a hálózatot.

A település mindkét utcája aszfaltozott.

3.2 Rendezetlen tulajdonviszonyok

2011-es népszámlálási adatok szerint tulajdonosi jogcímmel használt lakás 143 volt, 4 lakást használtak bérleti jogcímmel és egyben egyéb jogcímen éltek.

3.3 Szívességi lakáshasználat

A helyi vezető szerint nem jellemző.

3.4 Lakások túlszűfolttsága

A helyi vezető szerint nem jellemző.

Szamoskéren 2011-ben 160 család élt, amelyek 160 háztartást alkottak. Komfortos és összkomfortos lakásban 118 háztartás élt. A népszámlálási adatok szerint a túlszűfolttság nem jellemző.

3.5 Eladó ingatlanok száma

Helyi becslés alapján néhány eladó ingatlan található a településen.

A fejezet célja, fő következtetései

Lakástípusok (a lakott lakások tekintetében):	Lakások száma
életveszélyes házak	0
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	0
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetők (kb. 10 év),	néhány
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	többség

4 A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái

A fejezet tartalma

Legfőbb lakhatási problémák és azok statisztikai adatok és becslések alapján való nagyságrendjének összegzése a szegregációt, a közmű ellátottságot (közmű elérhetősége, közműszolgáltatásokból kikapcsolt lakások), a lakásállomány javítását, a tulajdonviszonyok rendezetlenségét, az eladósodottság problémáit is érintve.

4.1.1. A település pozíciója, a népesség számára és összetételére vonatkozó trendek:

Következtetések a település térségi pozíciója tekintetében **rossz pozíció**: nincsenek helyben munkahelyek és nincsen helyben elegendő szolgáltatás, és a térségi munkaerőpiac és szolgáltatások nehezen érhetőek el, a közlekedési viszonyok kedvezőtlenek, az útviszonyok rosszak, és a közösségi közlekedés nem megfelelő.

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében **jobb státuszú, vegyes összetételű** település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya alacsonyabb, a nem roma lakosság közül a fiatalok egy része elköltözik a településről. A település lakossága jellemzően csökken.

4.1.2. A szegregáció foka és jellege, a településen belül milyen mobilizációs folyamatok voltak, ehhez a lakhatási programok hogyan járultak hozzá:

Nincs szegregátum a településen. Szegregációval veszélyeztetett terület a Kossuth és Ady utcák. Nem volt lakhatási program a településen.

4.1.3. A közművek elérhetőségének és tényleges használatának mértéke a településen, illetve a szegregátumokban:

A településen minden közműszolgáltatás elérhető, a szegregálódó részekben a szolgáltatásokat igénybe vevők aránya nem változik.

4.1.4. A jellemző lakhatási jogcímek települési szinten és külön a szegregátumokban: saját tulajdonú, magánbérleti (különös tekintettel a szerződés nélküli és uzsora bérletekre), önkormányzati bérleti jogviszonyban élő családok, illetve a szívességi lakáshasználók köre:

A magántulajdon dominál a településen, kis mértékben van jelen a bérleti jogviszony, egy esetben tudnak szívességi lakáshasználatot.

4.1.5. A túlzásúfolttság problémájának mértéke:

Nincs információ.

4.1.6. Az eladósodottság mértéke a célcsoport családjainak körében:

- lakhatási költségek: áram, vízszámlák befizetésének nehézségei
- különböző hitelfelvételek: személyi hitelek és lakáshitelek jellemzőek
- magánszemélyektől felvett kölcsönök: nincs róla információ
- uzsorában érintett családok körének nagyságrendje: nem lehet megítélni
- teljesen eladósodott (adósságcsapdában) lévő családok nagyságrendje: nem lehet megítélni.

4.1.7. A lakóépületek fizikai állagával kapcsolatos problémák megjelenésének mértéke: életveszélyes és kritikus állapotban lévő lakóépületek nagyságrendje.

Nem tudnak olyan lakóépületről mely életveszélyes vagy kritikus állapotú volna.

4.1.8. Eladó ingatlanok nagyságrendje a településen, mennyi ingatlanvétel történt és van folyamatban a FETE program számára

Nincs információ.

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva

Családtípusok Lakástípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális önfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás	0	0	0	0	0
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni	0	0	0	0	0
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)	0	0	x	néhány	néhány
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni	0	0	x	néhány	néhány
Adott családtípusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen	0	0	családok többsége		
Az adott családtípusba tartozó családok száma összesen	0	0	családok többsége		Néhány család lehet csak érintett

					a településen a polgármester elmondása alapján
--	--	--	--	--	--

4.2 Fő beavatkozási irányok kijelölése és prioritizálási szintek leírása

A fejezet a feltárt problémák mentén megfogalmazza a lakhatási szegénységet enyhítő beavatkozások körét és a szükségletek alapján mutatkozó nagyságrendjét függetlenül attól, hogy jelenleg melyik beavatkozáshoz milyen szintű forrás áll rendelkezésre. A beavatkozások tehát diagnózis alapúak és nem csak az RRF által lehetővé tett intézkedésekre koncentrálnak, hanem mindazokra, amelyek a helyi szükségletfeltárás alapján elengedhetetlennek mutatkoznak a lakhatási problémák csökkentése érdekében. A beavatkozások kialakításánál érvényesíteni kell a beavatkozások egymásra épülésének szemléletét, tehát meg kell fogalmazni azokat a szoft programokat is, melyek a megalapozzák a lakhatás fizikai körülményeit javító beruházásokat.

4.2.1. A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az alábbi beavatkozások szükségesek:

Jelenlét alapú szociális munka bevezetése és tudatos felmérése a célcsoportnak.



4.2.2. Lakhatási programok:

Közműszolgáltatásokba való be-, visszakapcsolás támogatása	A magántulajdonú házak felújításának támogatása	Bérlakásfejlesztés tekintetében
<ul style="list-style-type: none"> • A közműszolgáltatásokba való be-, visszakapcsolás támogatása elsősorban a víz- és az áramszolgáltatás tekintetében. Az áramszolgáltatás esetében kártyás fogyasztásmérős villanyóra felszerelése. 	<ul style="list-style-type: none"> • A magántulajdonú házak felújításának támogatása. Mivel a javításokra, felújításokra potenciálisan nagy az igény, ezért érdemes azokra a családokra koncentrálni, akik vállalják, hogy saját munkával és ha lehetőségük van rá, saját forrással részt vesznek a munkálatokban. A program első lépéseként a részvételi és együttműködési hajlandóságot szükséges felmérni a családok körében. 	<ul style="list-style-type: none"> • Krizislakások kialakítása: Jelenleg nem ismert olyan család, akinek szüksége volna ilyen jellegű segítségre. • Bérlakások kialakítása a településen belül mobilizálható családoknak: a viszonylag jobb jövedelmi helyzetű, rendszerezett életvitellel rendelkező családok lehetnek az elsődleges célcsoport, köztük is azok a fiatal családok, akik szüleiknél túlszűfolt lakásban élnek. Nincs információ arról hány fő/család lehetne érintett egy ilyen beavatkozás kapcsán. • Lépcsőzetes mobilitás kialakítása: nincs adat. • Más településen kialakított bérlakásokba történő mobilizálás: ennek célcsoportja olyan családok lehetnek, akik rendelkeznek rendszeres, elsősorban bejelentett munkával, vagy hajlandók és képesek ebbe az irányba elmozdulni. Nincs adat.

Összefoglalóan a potenciális célcsoport nagysága elsősorban a jelenleg ismert célcsoport körében:

Stabilizálás I.

Szoft programok:

- adósságkezelés: a településen élő családok
- tulajdonviszony rendezés: nem ismert

Stabilizálás II.

Magántulajdonú lakások fejlesztése:

- legszükségesebb karbantartási munkák végzése
- lakások komfortosítása, felújítása a fenti táblázat szerint

Bérlakásfejlesztés:

- krizislakás: nem ismert
- településen belül mobilizálható a túlszűfolt ingatlanokból, teljeskörű felmérés szükséges, szociális munkával kísérve.
- más jobb helyzetű településre mobilizálható családok száma jelenleg nem ismert.

4.3 Bérletfejlesztés beavatkozási terve

Ez a fejezet már „csak” a bérletfejlesztési programra fókuszál és annak nagyságrendjének, céljainak és célcsoportjainak, illetve javasolt megoldási modelljének konkretizálását szolgálja. A fejlesztések nagyságrendjét a feltárt szükségletekből kiindulva kell meghatározni. A szükséglet alapján meghatározott fejlesztések nagyságrendjét a Kézikönyvben meghatározott szempontok szerint lehet korrigálni.

4.3.1. A bérletfejlesztés nagyságrendjét módosító tényezők a települési diagnózis alapján, mutatókkal

	Bérletfejlesztés nagyságrendjét növelő irányba ható tényezők	Bérletfejlesztés nagyságrendjét csökkentő irányba ható tényezők	
település közlekedési összeköttetései	amennyiben az összeköttetések erősek , a munkahelyekre ingázást lehetővé teszik, és az elingázás távolsága életszerű	amennyiben az összeköttetések gyengék és költségesek , mind a közúti, mind a közösségi közlekedési viszonylatban, a munkahelyekre ingázást nem teszik lehetővé	(1) elingázók relatív aránya a helyben foglalkoztathatókhoz képest (2) ingázás napi távolsága és ráfordított idő
helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	amennyiben foglalkoztatás bővülését szolgálja az addig csak közmunkában keresők köréhez képest	amennyiben nem módosul érdemben a csak közmunkában elhelyezhető aktív korúak aránya	(1) az ezekben a beruházásokban létrejött munkahelyek aránya (2) beruházások hozzájárulása a közmunkában foglalkoztatottak csökkenéséhez
helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	amennyiben az elérhető lakások gazdaságosan felújíthatók a helyi lakáspiaci viszonyok között	amennyiben kevés vagy nincs elérhető és / vagy gazdaságosan felújítható lakás a helyi lakáspiaci viszonyok között	(1) megvásárolható és felújítható lakások száma (a települési kvótához képest)
közműinfrastruktúra	amennyiben a terület közművesített és az adott ingatlan esetén rendelkezésre áll a rácsatlakozási lehetőség	amennyiben a vízi-közmű hálózatra való rácsatlakozás nem lehetséges , új építés esetén pedig nem elérhető a csatornahálózat	(1) vízi-közműhálózat kiépítettsége a településen a potenciálisan fejleszthető településrészen, telken
megvásárlandó ingatlanok tulajdonviszonyai	amennyiben tiszta vagy alacsony költséggel tisztázhatók a jogviszonyok	terhelt és sok tulajdonos által birtokolt ingatlanok	(1) TAKARNET adatok
uzsora	főképp a lakhatási helyzetekben lecsapódó kevés uzsora	a településen elterjedt uzsora, szerteágazó függőségi helyzetek	(1) helyben informálisan bérbeadott lakások aránya (2) kiterjedt uzsorával foglalkozó családok jelenléte
iskola, szociális szolgáltatások elérhetősége	a helyben elérhető szolgáltatások köre a gyermekes, munkaképes korú szülővel rendelkező családok jóllétét szolgálja	a gyermekes, munkaképes korú szülővel rendelkező családok jóllétéhez szükséges szolgáltatások hiányoznak	(1) óvodai férőhelyek száma (2) iskolai férőhelyek száma (3) betöltött házi orvosi / gyermekorvosi praxis
szegregátumok relatív mérete a településen	nincsenek szegregátum(ok), a településközpont nem szegregátum	egységesen hanyatló, többségében nyomorúságos élethelyzetek a	(1) szegregátum lakosságának relatív mérete és növekedése a

		telepeken, növekedő mértékben	település egészének lakosságához képest
--	--	-------------------------------	---

4.3.2. A bérlakásfejlesztések alapvetően három típusú modellt követhetnek a családok mobilizációja szempontjából:

A helyi bérlakásfejlesztési igények a realitásokhoz közelítő nagyságrendjének megbecslése előtt sorra vesszük a fejlesztések, illetve a mobilizálási lehetőségeket befolyásoló tényezőket:

A bérlakásfejlesztés nagyságrendjét helyben módosító tényezők:

település közlekedési összeköttetései	kedvezőtlenek, gyengék
helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	Helyben kevés vállalkozás található. A 25 km-re található településen, Mátészalkán vannak munkalehetőségek.
helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	pontos információk még nincsenek, de az önkormányzat szerint kevés az eladó ingatlan a településen
közműinfrastruktúra	alpinfrastruktúrák a település egészében kiépített
megvásárlandó ingatlanok tulajdonviszonyai	nincs adat
uzsora	nincs adat
iskola, szociális szolgáltatások elérhetősége	minimális ellátottság
szegregátumok relatív mérete a településen	nincs szegregátum a településen

A bérlakásfejlesztés településhatárokon kívülre történő mobilizálás lehetőségeit csökkentő tényezők:

településvezetés érdekelt a lakosság megtartásában	Igen
konfliktusok a küldő és befogadó települések között (családi szint)	nincs adat
ellenállás a fogadó településeken a roma családok ellen	nincs adat
szegregátumok potenciális áthelyeződése a fogadó településen	jelenleg nem lehet még megítélni
térségi növekedési centrum	Mátészalka
a helyi rokonsági támogató hálózattól való függőség	nincs adat
fogadó település(ek) magas árszínvonala	nincs adat

A ténylegesen megvalósítható bérlakásfejlesztések megbecslése:

1. Krízislakások biztosítása:

Jelenleg nincs információ arról, hogy krízislakásra szükség lenne.

2. Bérlakásfejlesztések

A potenciális célcsoport köréből csak olyan családok tudnak ténylegesen élni a bérlakásfejlesztések adta lehetőséggel, akik megfelelően ösztönöztek és együttműködők, illetve van esély arra, hogy azzá tehetők, továbbá rendszeres munkával és viszonylag magasabb jövedelemmel rendelkeznek. A nagyságrend megítélése jelen információk alapján felelősen nem megítélhető.

- településen belüli mobilizáció: nem ismert,
- más településre való mobilizáció: nem ismert.

A cselekvési terv kidolgozásáig az alábbi lépések megtétele szükséges:

- a szegregátumokban a lakhatási helyzet alaposabb felmérése (lakásszámok, minőségi besorolás, túlszűfoltosság mértéke),
- a családok szociális helyzetének tágabb körű felmérése, különös tekintettel az eladósodottságra és a foglalkoztatási viszonyokra.

Szükséges, hogy a beszerzett információk alapján folyamatosan aktualizálódjanak a családlakhatási mátrix adatai, illetve megkezdődjön annak a felmérése, hogy a beazonosított családok közül ténylegesen kik lehetnek bevonhatóak a programokba.

Az alábbi mátrix kitöltése jelen információk alapján számszerűen nem lehetséges.

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)	Nem támogatható			0
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)	Nem támogatható	Nem támogatható	Nem támogatható	0
Túlszűfolt lakásból szétköltöző család költözik be	Nem támogatható	Nem támogatható	Nem támogatható	0
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást	Nem támogatható	Nem támogatható	Nem támogatható	0
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást	Nem támogatható	Nem támogatható	Nem támogatható	0
Összesen	0	0	0	0

5 Melléklet:

Területi Információs Rendszerből szűrt adatok:

Terület	Kód	A	B	C	D
Szamoskér	1 630 16 18 3 11				
A: Belföldi állandó elvándorlások, 2020(Település)					
B: Belföldi állandó odavándorlások, 2020(Település)					
C: Élveszülések, 2020(Település)					
D: Halálozások, 2020(Település)					
Forrás:(TeIR) KSH-TSTAR					

Terület	Kód	A	B	C	D	E
Szamoskér	1 630 1 61 7 80 36					
A: Szükség- és egyéb lakott lakás, lakott üdülő, 2011(Település)						
B: Komfort nélküli lakás, lakott üdülő, 2011(Település)						
C: Félkomfortos lakás és lakott üdülő, 2011(Település)						
D: Komfortos lakás, lakott üdülő, 2011(Település)						
E: Összkomfortos lakás, lakott üdülő, 2011(Település)						
Forrás:(TeIR) KSH-NEPSZ						

Terület	Kód	A	B	C	D	E	F
Szamoskér	1 630 38 184 11 77 55 41						
A: Települési támogatásban részesítettek (pénzbeli és természetbeni), 2020(Település)							
B: Lakásállomány, 2020(Település)							
C: Egyszobás lakások, 2020(Település)							
D: Kétszobás lakások (a másfél szobásokkal együtt), 2020(Település)							
E: Háromszobás lakások (a két és félszobásokkal együtt), 2020(Település)							
F: Négy és több szobás lakások (a három és félszobásokkal együtt), 2020(Település)							
Forrás:(TeIR) KSH-TSTAR							

Terület	Kód	A
Szamoskér	1 630 56	
A: Naponta ingázó foglalkoztatott, 2011(Település)		
Forrás:(TeIR) KSH-NEPSZ		

Terület	Kód	A	B	C	D	E	F
Szamoskér	1 630 0 44 0 32 0 5						
A: Betöltött védőnői álláshelyek, 2020(Település)							
B: Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek, 2020(Település)							
C: Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek, 2020(Település)							
D: Szünidei étkeztetésben részesült gyermekek, 2020(Település)							
E: Védelembe vett gyermekek (2016-tól érvényes módszertan), 2020(Település)							
F: Veszélyeztetett kiskorú gyermekek (2016-tól érvényes módszertan), 2020(Település)							
Forrás:(TeIR) KSH-TSTAR							

Terület	Kód	A	B	C	D
Szamoskér	1 630 46 0 38 0				
A: Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos létszáma, 2020(Település)					
B: Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli ellátásban részesítettek havi átlagos létszáma, 2020(Település)					
C: Települési támogatásban részesítettek (pénzbeli és természetbeni), 2020(Település)					
D: Köztetetések, 2020(Település)					
Forrás:(TeIR) KSH-TSTAR					

Terület	Kód	A	B	C	D	E
Szamoskér	1 630 1 4 143 127 100					
A: Egyéb jogcímmel használt lakás, lakott üdülő, 2011(Település)						
B: Bérleti jogcímmel használt lakás, lakott üdülő, 2011(Település)						
C: Tulajdonosi jogcímmel használt lakás, lakott üdülő, 2011(Település)						
D: Fürdőszobával rendelkező lakás, lakott üdülő, 2011(Település)						
E: Konyhával rendelkező lakások, lakott üdülők aránya, 2011(Település)						
Forrás:(TeIR) KSH-NEPSZ						

Terület	Kód	A	B	C	D	E	F
Szamoskér	1 630 104 160 118 59 69 243						
A: Család, 2011(Település)							
B: Háztartás, 2011(Település)							
C: Komfortos és összkomfortos lakásban lakó háztartások 2011(Település)							
D: 100 családra jutó 0-14 éves gyermek, 2011(Település)							
E: 100 háztartásra jutó foglalkoztatott, 2011(Település)							
F: 100 háztartásra jutó személy, 2011(Település)							
Forrás:(TeIR) KSH-NEPSZ							

Közfoglalkoztatotti adatok, BM adatbázis:

Közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma *											
Szamoskér	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022 01	
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Mátészalkai járás	év	év	év	év	év	év	év	év	év	év	- 04. hó
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása	5	14	3	1	3	2	3	3	3	3	5
Országos közfoglalkoztatási program támogatása	8	11	13	17	15	13	11	11	8	8	8
Járási startmunka mintaprogram támogatása összesen	33	30	45	39	27	14	12	11	11	11	12
-- Mezőgazdaság	19	20	18	15	12	-	0	-	-	-	1
-- Helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatás	-	3	14	14	13	14	12	11	11	11	11
-- Szociális jellegű program	14	7	14	10	2	-	-	-	-	-	-
-- Egyéb startmunka mintaprogram	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-- Magas hozzáadott értékű program	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mindösszesen	47	54	60	58	45	30	26	24	22	24	24
Közfoglalkoztatási mutató	16,35%	18,12%	20,47%	19,14%	14,76%	9,84%	8,47%	8,57%	8,16%	8,90%	
Ellátásban nem részesülő álláskereső száma zárónapon	16	14	9	7	8	10	10	13	8	7	7
Álláskeresői ellátásban részesülő álláskereső száma zárónapon	2	2	4	5	5	5	4	7	4	5	5
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő álláskereső száma zárónapon	15	8	6	10	9	13	11	8	7	3	3
Regisztrált álláskereső száma zárónapon	34	24	19	22	22	27	25	28	19	14	14
-- Ebből tartós álláskereső	7	2	3	3	3	6	7	5	6	4	4
Nyilvántartott álláskereső relatív mutatója	11,84%	7,86%	6,33%	7,23%	7,22%	9,02%	8,28%	9,82%	6,85%	5,09%	
Munkavállalási korú (15-64 éves) népesség száma	285	299	295	302	307	304	302	285	275	275	275
1%	2%	3%	4%	5%	6%	7%	8%	9%	10%		
11%	12%	13%	14%	15%	16%	17%	18%	19%	20%+		

Fotó, saját készítés:





